

30 Ιανουαρίου 2023

**«Οποιαδήποτε αρετήν και αν έχεις, όλα
εξανεμίζονται και χάνονται αν δεν σε διακρίνει η
ταπεινοφροσύνη»!**

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου Ομιλία ΙΕ΄

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=363584>

2. Υπάρχουν ασφαλώς πολλοί βαθμοί ταπεινοφροσύνης. Ένας έχει την ταπεινοφροσύνη εις μέτριον βαθμόν, άλλος εις πάρα πολύ μεγάλον. Αυτήν την ταπεινοφροσύνην επαινεί με μέσα όσα λέγει και ο ευλογημένος από τον Θεόν προφήτης και διά τούτο δεν απαιτεί απλήν ταπείνωσιν του ψυχικού μας κόσμου, αλλά απόλυτον υποταγήν του εις το θέλημα του Θεού· «Θυσία τω Θεώ, πνεύμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην και ταπεινωμένην ο Θεός ουκ εξουδενώσει».

Και οι τρεις παίδες επρόσφεραν εις τον Θεόν, αντί πλούσιας θυσίας, αυτού του είδους την ψυχικήν ταπείνωσιν και είπαν· «Αλλ' εν ψυχή συντετριμμένη και πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν».

Αυτού του είδους την ταπείνωσιν μακαρίζει και ο Χριστός εδώ.

Επειδή δηλαδή τα χειρότερα και τα ολεθριώτερα διά τον άνθρωπον κακά έχουν την αρχήν των εις την αλαζονείαν. Διότι εξ αιτίας της έγινε και ο διάβολος διάβολος, ενώ εξ αρχής δεν ήτο. Τούτο ακριβώς θέλει να μας κάμη γνωστόν και ο Παύλος όταν λέγη· «Ίνα μη τυφλωθείς εις κρίμα εμπέση του διαβόλου». Και οι πρωτόπλαστοι παρεσύρθησαν από τον διάβολον, που τους κατέστησεν αναιδείς, απεμακρύνθησαν από τον ορθόν δρόμον και έγιναν θνητοί. Ενώ λοιπόν επερίμεναν να γίνουν Θεοί, έχασαν και όσα είχαν.

Αυτό βεβαίως εννοούσε και ο Θεός όταν τους επιτιμούσε και τους εκατηγορούσε με τα λόγια· «Ίδού Αδάμ γέγονεν ως εις εξ ημών». Δι' αυτόν τον λόγον, επειδή δηλαδή εφαντάσθησαν ότι θα γίνουν ίσοι με τον Θεόν, έγιναν ασεβείς και οι απόγονοι του Αδάμ.

Επειδή λοιπόν η αλαζονεία ήτο η κορυφή των κακών και η ρίζα και η πηγή όλων των ελαττωμάτων, ευρήκε το φάρμακον το κατάλληλον διά την ασθένειαν αυτήν και καθώρισεν ως θεμελιώδη αρετήν την αποτελεσματικήν και σταθεράν και βασικήν αυτήν αρχήν. Διότι, όταν τεθή αυτή ως θεμέλιον, κτίζει ο οικοδόμος με ασφάλειαν όλα τα άλλα, επάνω εις αυτήν.

Αν όμως εξαφανισθή αυτή, κρημνίζονται όλα ευκόλως και καταλήγουν εις οδυνηράν καταστροφήν, έστω και αν φθάσης μέχρι των ουρανών διά των άλλων έργων σου. Οποιανδήποτε αρετήν και αν έχης, ακόμη και αν νηστεύης και προσεύχεσαι και δίδης ελεημοσύνην και είσαι ευσεβής, όλα εξανεμίζονται και χάνονται αν δεν σε διακρίνη η ταπεινοφροσύνη.

Αυτό ακριβώς συνέβη και εις την περίπτωσιν του Φαρισαίου. Διότι, αφού έφθασεν ακριβώς εις την κορυφήν, έχασεν τα πάντα και κατέβηκε, επειδή του έλειπεν η μητέρα των αρετών. Διότι, όπως η αλαζονεία είναι η πηγή όλων των ελαττωμάτων, έτσι και η ταπεινοφροσύνη είναι το θεμέλιον της ευσεβείας.

Διά τούτο αρχίζει τους μακαρισμούς από αυτήν και θέλει να την αποσπάση με τας ρίζας της από την ψυχήν των ακροατών.

Αλλά θα ερωτούσε κανείς· Διατί τα λέγει αυτά προς τους μαθητάς του, οι οποίοι είναι εντελώς ταπεινοί; Αυτοί, επειδή, ήσαν ψαράδες και πτωχοί και αφανείς και

απλοί άνθρωποι δεν είχαν ούτε ίχνος αλαζονείας. Δεν αφορούσαν λοιπόν αυτά τους μαθητάς, αλλά εκείνους που παρευρίσκοντο τότε και εκείνους που επρόκειτο να ακούσουν την διδασκαλίαν των αργότερα, διά να μη καταφρονούν τους μαθητάς διά την κοινωνικήν των ασημότητα.

Αλλά ορθότερον είναι ότι τα έλεγε και προς τους μαθητάς. Διότι, αν και δεν τα εχρειάζοντο τότε, θα τους ήσαν ωφέλιμα αργότερα, μετά τα καταπληκτικά έργα των και τα θαύματά των, μετά την εκτίμησίν των από όλον το ανθρώπινον γένος και την άμεσον επικοινωνίαν των με τον Θεόν. Διότι δεν είχαν τόσην δύναμιν να τους κάμουν εγωιστάς ούτε ο πλούτος ούτε τα πολιτικά αξιώματα ούτε και το βασιλικόν αξίωμα ακόμη, όσην είχαν εκείνα που απέκτησαν αυτοί.

Δεν θα ήτο εξ άλλου παράξενον να γίνουν αυτοί εγωισταί και να επηρεασθούν ως άνθρωποι και τότε, προτού να κάμουν θαύματα, βλέποντες το πλήθος εκείνο του λαού και τους θεατάς, που έτρεχαν γύρω από τον Διδάσκαλον. Διά τούτο φροντίζει να εξαλείψη εκ των προτέρων την αλαζονείαν των.

Και δεν παρουσιάζει υπό μορφήν συμβουλών και προσταγών την ηθικήν διδασκαλίαν του, αλλά υπό μορφήν μακαρισμού, και έτσι δεν θίγει κανένα με τα λόγια του, αλλά δίδει εις όλους πρότυπον τρόπου διδασκαλίας.

Διότι δεν είπεν ο τάδε και ο τάδε, αλλά· «Όλοι, όσοι κάμουν αυτά, είναι μακάριοι».

Όστε, αν ακούσης με όλην την ψυχήν σου την αρετήν αυτήν, δεν υπάρχει τίποτε που θα σε εμποδίση να γίνης μακάριος, αδιάφορον αν είσαι δούλος ή πτωχός ή ζητιάνος ή ασήμαντος απλός πολίτης.

Αφού ήρχισε λοιπόν, όπως ήτο απολύτως ορθόν, από τον μακαρισμόν των ταπεινών, επροχώρησεν εις τον δεύτερον μακαρισμόν, ο οποίος φαίνεται ότι είναι αντίθετος προς τας αντιλήψεις όλων των ανθρώπων. Ενώ δηλαδή θεωρούν αξιοζηλεύτους όλοι οι άνθρωποι εκείνους που είναι ευχαριστημένοι από την ζωήν, και αξιολυπήτους εκείνους που στενοχωρούνται και είναι πάμπτωχοι και έχουν βάσανα και θλίψεις, αυτός μακαρίζει τους δευτέρους αντί των πρώτων και λέγει τα εξής· «Μακάριοι οι πενθούντες».

Αυτά λέγει, αν και τους ελεεινολογούν όλοι οι άνθρωποι.

Διά τούτο ακριβώς επρόλαβε τας πιθανάς αντιρρήσεις και επέτυχε να είναι πειστικός προς το γεγονός ότι καθιερώνει πρωτοτύπους ηθικής αρχάς. Και εις το σημείον τούτο δεν εννοεί γενικώς εκείνους που έχουν θλίψεις και βάσανα, αλλά εκείνους που πενθούν διά τας αμαρτίας των· Διότι ο θρήνος διά κάτι το εγκόσμιον είναι απηγορευμένον και πολύ μάλιστα.

Αυτό ακριβώς διδάσκει και ο Παύλος όταν λέγη, ότι «Η μεν του κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται· η δε κατά Θεόν, μετάνοιαν εις σωτηρίαν αμεταμέλητον κατεργάζεται».

Συνέχεια εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=364461>

Απόσπασμα από τον τόμο I. Χρυσοστόμου έργα 9, των Πατερικών Εκδόσεων «Γρηγόριος ο Παλαμάς», σειρά Έλληνες Πατέρες της Εκκλησίας. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια από τους φιλολόγους, Ιγνάτιο Σακαλή και Νικόλαο Τσίκη.

<https://bit.ly/3je87eX>